

De 'Why' van Burgerschap

Tekst Nicolet Theunissen en Wouter Nijhof

Implementeren van Burgerschap op school gaat makkelijker met een positief en motiverend verhaal. Door het 'waarom' van burgerschap te delen in duidelijke taal, stimuleer je eigenaarschap bij leerling én docent.

In de 'Wet voortgezet onderwijs' zijn richtlijnen opgenomen over het bevorderen van 'actief burgerschap en sociale cohesie', en de nieuwe (concept) kerndoelen komen eraan. Dit zal scholen helpen bij het vormgeven van hun burgerschapsonderwijs, want dat blijkt nog altijd een uitdaging. Burgerschap: liever een positief verhaal

Burgerschap lijkt vooral bedoeld om problemen op te lossen. Problemen met houding en gedrag van leerlingen. Of juist met die van volwassenen. Misschien vinden we dat er teveel conflicten zijn, korte lontjes en te weinig respect voor elkaar. Met burgerschapsonderwijs willen we het gedrag van de jonge burgers positief beïnvloeden.

Maar een negatief verhaal is voor niemand stimulerend, niet voor docenten, niet voor leerlingen. Het geven van burgerschapsonderwijs wordt dan een hele frustrerende taak.

Burgerschapsonderwijs is meer gebaat bij een positief verhaal; de 'Why' van burgerschapsonderwijs. De 'Why' is een term uit de marketing gemunt door Simon Sinek. Hij liet zien dat je eerst het waarom van een product duidelijk moet maken, voordat je het hoe en wat 'verkoop'. En wil je dat mensen geïnspireerd raken dan moet het vooral een positieve 'Why' zijn. Geen doemscenario's maar aantrekkelijke vergezichten en successen. Dus eerst het positieve 'waarom' van burgerschapsonderwijs en dan pas het 'hoe' van het implementeren en het 'wat' van de inhoud van de lessen. Alleen door een inspirerend verhaal gaat de motor voor gedragsverandering aan.

Inspireer de leerlingen

Leerlingen moeten burgerschapskennis en -vaardigheden wel in hun eigen leven willen integreren. Inspireer ze en vertel waarom burgerschap een goed idee is. Dat je op school kunt oefenen hoe je later goed meedoet in de samenleving. Bijvoorbeeld dat je je mening zo geeft dat anderen willen horen wat je zegt. Dat je begrip ontwikkelt voor klasgenoten die anders zijn dan jij. Door het positieve 'waarom' van burgerschapsonderwijs te vertellen, stimuleer je eigenaarschap en vergroot je de kans dat lessen in de klas zorgen voor veranderingen in de maatschappij. En door voor te leven geef je hen een rolmodel, want dat is precies wat een leraar of schoolleider kan zijn. Wanneer je voordoet hoe je een leerling of collega een oprecht compliment geeft of wanneer je met aandacht luistert naar de ander dan leren leerlingen daarvan. Wanneer je laat zien dat een

onrustige klas jou raakt en je toch vol zelfvertrouwen doorgaat voor die prettige sfeer. Dat je je enthousiasme voor een vak doorgeeft en laat zien hoe je er zelf nog steeds beter in wilt worden.

Word burgerschap influencer

Rolmodel zijn begint bij het bewustzijn van je rol. Als je ziet welke rol je hebt, maak je misschien andere keuzes. Je zegt of doet iets juist wel of juist niet, omdat je weet wat je invloed is. Het kan zijn dat jij als docent of schoolleider nog niet helemaal tevreden bent over je eigen 'voorbeeldigheid'. Wat helpt is een gemeenschappelijke taal, een taal die doordoesemd is van een 'van goed naar beter' houding. Een taal die gebaseerd is op wat bewezen werkt. En bovenal een taal die begrijpelijk en inspirerend is, zowel voor jou als rolmodel als voor de leerlingen die je inspireert.

Helpende apps

De door ons ontwikkelde Leerbaas app voor leerlingen biedt deze gemeenschappelijke taal, maakt het burgerschap-gesprek makkelijker en stimuleert eigenaarschap. Zo weet een leerling niet alleen hoe het beter kan, maar ontwikkelt ook plezier in het toepassen in de praktijk. De bijpassende Leercoach.app stimuleert docenten, schoolleiders en ouders om het goede voorbeeld te geven. De apps zijn gebaseerd op de principes van de positieve psychologie met dezelfde duidelijke taal. Inspireer voor een betere wereld en word burgerschap influencer!

Dr. Nicolet Theunissen is ondernemer en gedragswetenschapper, **Wouter Nijhof** is ondernemer en wiskundedocent. Samen zijn zij verantwoordelijk voor Leerbaas.app en Leercoach.app. Kijk voor meer informatie over deze apps op pagina 45.

